

Lichtdragers

Christus Triumfatorkerk, zondag 1 november 2020

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Matteüs 25: 1-13

In deze dienst wordt Niels Kuiper bevestigd als diaken en wordt Miriam Rigterink voorgesteld als

Predikant in Opleiding

KOMEN

- Welkom
- Aanvangslied 'Morgenglans der eeuwigheid' (Lied 213: 1, 2 en 5)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de Zondag: Psalm 98: 1
- Kyriegebed
- Glorialied: 'Zoekend naar licht' (Lied 1005: 1, 2 en 5)

WOORD

- Met de kinderen

Gebed

Verhaal: 'Het wonder van het oliekruikje'

Er was een tijd dat de tempel van Jeruzalem was veroverd door de Grieken.

De Grieken hadden alle heilige dingen uit de tempel gehaald. Alle kaarsen en olielampjes. Alle plekken waar de joden offers konden brengen aan God.

Ze hadden alles eruit gegooid en er hun eigen dingen in gezet. En het ergste was: ze hadden een beeld van hun eigen God Zeus – in het heilige der heilige gezet. Het heiligste kamertje van de tempel. Daar waar ooit de Tien geboden hadden gelegen in de verbondskist.

De joodse gelovige waren daar zo boos over dat ze in opstand waren gekomen.

En het was ze gelukt om de Grieken eruit te gooien. Uit de tempel en uit Jeruzalem.

Het beeld van Zeus was kapot gegooid en de tempel moest weer opnieuw worden ingewijd.

Heilig worden gemaakt.

Dat deze ze.

Nu brandt er in de tempel altijd een menora. Een zevenarmige kandelaar met de zeven olielampjes. Ook die kandelaar was door de Grieken gedoofd. En die lampjes mochten alleen branden op speciale met zorg gemaakt heilige olie.

Maar ja: alle kruikjes met de speciale zuivere olie waren vernietigd of verontreinigd.

Gelukkig werd er ergens in een vergeten hoekje van de tempel nog één kruikje met olie gevonden.

Daarmee staken de priesters de zeven lichten op de kandelaar aan.

Het volk kwam bijeen bij de tempel en dankte God met zang en muziek.

Zo werd de tempel opnieuw ingewijd.

Maar er was maar olie voor één dag in het kruikje en het zou acht dagen kosten om nieuwe olie te maken.

Toen gebeurde er, volgens het verhaal, een wonder.

Met dat kleine kruikje olie konden de priesters toch elke dag weer de zeven olielampjes

bijvullen, acht dagen lang, totdat er weer nieuwe zuivere olie gemaakt was. Zo bleef de tempel geheiligd. Zo bleef de menora branden.

Zo voelde het alsof God zelf weer terug was gekeerd in de tempel.

Om dit wonder te vieren, vieren de joden elk jaar in de maand december het Chanoekafeest, het Inwijdingsfeest van de tempel of zoals het ook genoemd wordt lichtjesfeest.

Lied: 'Een nieuwe dag, een nieuw begin' (Zitten of Opstaan II, 24)

- Schriftlezing Matteüs 25, 1-13
- Lied 'De Heer verschijnt te middernacht' (Lied 751: 1, 2 en 4)
- Preek

Daar in de hoek achterin de kerk staat een kaars.

De godslamp. Die kaars brandt altijd. Elke dag, 24 uur per dag. Tenminste, soms is hij op, en dan moet hij vervangen worden door een nieuwe. Maar onze beheerders doen dat trouw, want ik heb nog nooit gezien dat hij niet brandt. En ik kom hier toch zeer regelmatig – zelf in coronatijden.

Die kaars symboliseert Gods aanwezigheid. Gods aanwezigheid in dit huis – Gods huis.

Die kaars vertelt ons: je bent nooit alleen. Je mag je altijd in Gods nabijheid weten. En dat is niet dreigend bedoeld, zoals vroeger – pas op: God ziet alles – dat is troostend bedoeld. Ook als je niemand hebt mag je geloven dat God bij je is. Je hoort. Je draagt. Je troost.

In de kerk voel je Gods aanwezigheid soms meer, of makkelijker. Door de ruimte en de sfeer. Door een lichtje dat Zijn nabijheid symboliseert.

Net als de paaskaars – hier achter me – symbool van licht in het duister, leven in Gods eeuwigheid.

Over licht gaat het vandaag. En laten branden van deze kleine vlammetjes lijkt een klein gebaar. Maar het heeft een belangrijke functie. Het staat symbool voor iets groters. Gods aanwezigheid in ons midden. Licht in het duister.

Daarom al die lichtjes rond de basiliek de *Notre Dame* in Nice. Om het duister van een terreuraanslag te verdrijven. Om als kwetsbare vlammetjes flakkerend een aanklacht te zijn tegen het duister om ons heen en een teken van hoop dat in het holst van de nacht. *Als alles duister is*. Het holst van de nacht is in de bijbel ook altijd het uur van bevrijding. Dan wordt er een licht wordt ontstoken.

Over licht gaat ook het verhaal van vandaag.

En over het holst van de nacht.

En dat verhaal van vandaag is een ingewikkelde gelijkenis. Het gaat over licht dat dooft...

Wat moeten we met dat bekende verhaal over de vijf wijze en de vijf dwaze maagden – zoals het vroeger heette. Vijf verstandige en vijf domme bruidsmeisjes.

Op het eerste gezicht lijkt de interpretatie van de gelijkenis over de tien bruidsmeisjes eenvoudig genoeg. De bruiloft staat voor het Koninkrijk, de komst van de bruidegom voor de wederkomst van Christus, en de meisjes voor degenen die het Koninkrijk al dan niet zullen binnengaan.

Het verhaal is zo een bemoediging en een waarschuwing. Een bemoediging om de moed niet te verliezen Een oproep om je aan de wijze meisjes te spiegelen en een waarschuwing tegen laksheid en gebrek aan motivatie en focus.

Geen speld tussen te krijgen. De woorden van Jezus zo aan het einde van het Evangelie volgens Matteüs gaan daar ook over: over het laatste oordeel.

Ze zijn geschreven vijftig jaar na dood en opstanding van Jezus, voor een jonge kerk die worstelt met het uitblijven van de wederkomst en de groeiende afstand tussen kerk en synagoge. Een kerk waar sommigen de moed beginnen te verliezen en hun heil elders zoeken.

Maar ik denk dat het verhaal nog meer vertelt. Het gaat over licht. Zo zei ik al. En over ons. Gelovigen, christenen zijn lichtdragers. Mensen van de lange adem. Die vooruitdenken, die weten dat het van levensbelang is om hun kruiken gevuld te houden met Gods woord en wijsheid. Mensen ook die kunnen wachten, trouw aan hun Heer en sterk in hun geloof.

Tien meisjes wachten, in het donker, en alleen. Ze worden moe. Ze vallen in slaap, en hun olie raakt op, hun fakkels gaan uit.

Als gelovigen kunnen we ons soms zo voelen als die meisjes buiten, in het donker en alleen. Wachtend. Moe en bezig op te branden. Wat hebben we nog te delen? Waar halen we de olie vandaan die we nodig hebben om ons licht brandend te houden? We zien anderen weglopen en hun heil elders zoeken en zelf hebben we misschien ook het gevoel dat we dwalende zijn, door de nacht, buiten, in het donker, zoekend naar inspiratie en richting voor ons geloof. Hebben wij nog genoeg geloof om het licht branden te houden? Kan geloof opraken? En wat dooft er als ons geloof opraaft?

De bruidegom verschijnt pas na middernacht. Diezelfde bruidegom sluit de deuren en ontzegt gasten en zelfs bruidsmisjes de toegang. Vijf meisjes die buiten hebben gewacht tot na middernacht en lang na sluitingstijd op weg zijn gegaan om olie te kopen. Het klinkt hard en zelfs bizar in de oren. Het klopt ook niet. Een Joodse dorpsbruiloft die achter gesloten deuren plaatsvindt? Meisjes die alleen buiten gelaten worden? Onmogelijk. Het klopt niet met wat ons over die tijd en cultuur bekend is. Is dit zoals het Koninkrijk van God is? Is dit hoe de komst van de Messias eruit zal zien? Zouden we Jezus niet eerder zelf buiten verwachten, in het donker, bij wat verloren dreigt te raken? Of zijn er toch grenzen aan Gods genade? Is dat wat dit verhaal ons vertelt? Is er een moment waarop dwaasheid, keuzes die we maken, onomkeerbare consequenties kunnen hebben? Wat was er gebeurd als de vijf zonder olie niet weggelopen waren, maar gebleven waren, vertrouwend op genade? Zou dat verschil hebben gemaakt? En hoe zit het met de vijf die weigeren te delen? Kan geloof, kan wijsheid, opraken als je ervan deelt? Nee toch? Geloof dat he deelt – dat wordt och juist meer?! Bij nader onderzoek is het verhaal vol tegenstrijdigheden en vragen.

De realiteit van wachten, vermoeidheid, opbranden en leegraken is ons niet vreemd. Het beeld van Jezus, van God die maar op zich laat wachten, ook niet. En misschien zelfs het gevoel dat we op de een of andere manier de connectie tot de warmte en het feest binnen verloren zijn, ook niet. Zeker in een vrijwel lege kerk. Zeker als u als jij nu thuis probeert het gevoel van de zondag en de betrokkenheid van onze gemeente gaande te houden. Maar dat Jezus, dat God ons kortaf zou wegsturen als we moe, leeg en opgebrand aankloppen is moeilijk te verteren en strijdig met de boodschap van het Evangelie elders.

Waar gaat dit verhaal dan over? Het gaat om het wachten. Eindeloos wachten. Het gaat om het leren leven van de verwachting – uitzien. Geloven is het uithouden met de vragen. De vragen die het leven aan ons stelt. Angst voor wat komen gaat. Eenzaamheid, ziekte. Leven is het uithouden met de vragen die dat met zich mee brengt en waar geen eenvoudige antwoorden op zijn. Dat doen die tien bruidsmisjes – wachten, meer niet. En de vraag aan ons is: hóe we wachten – hoe we het uithouden. De opdracht aan ons, aan elk mens is de hoop dat het hier niet bij blijft vast te houden. Om elkaar te blijven voeden met olie – met geloof, met brandstof om het vol te houden. Om lichtdrager te zijn. Licht te blijven geven.

Het verhaal gaat uiteindelijk om dit lichtje. De Godslamp. Het is een oproep aan ons om het vuur niet te laten doven door alles wat in de wereld over ons heen valt. Ziekten, een virus, dreigende berichten van crisis. Mensen die de ander doden om hun denkbeelden of geloof. Hoe donker kan het nog worden in deze wereld.

En misschien wel het ergste: juist nu hebben we elkaar zo nodig. Juist nu zou je elkaar willen zien en spreken. Elkaar vasthouden en troosten. Een arm om je schouder – en zelfs dat wordt ons onmogelijk gemaakt, om dat je daarmee de ander ziek kunt maken.

En toch moeten wij lichtdragers zijn.

Moeten we onze fakkels laten branden.

Moeten we vooruit durven blijven kijken.

Uitkijken naar de komst van de bruidegom.

En elkaar bij lichten.

Want dat licht, het leven van de hoop die in ons is – dat onderscheid ons van de soms zo duistere wereld.

En daarom is het zo belangrijk voldoende olie te hebben, daarom is het zo belangrijk voorbereid te zijn, om dat we niet weten hoe lang de nacht duurt. En ik hoop dan maar dat wij wel kunnen delen van onze olie. Van het geloof dat in ons is. Zodat het meer wordt. Zodat het licht wordt. Zodat we er voor elkaar kunnen zijn en samen op zoek gaan naar het licht dat ons draagt.

Amen.

- Muzikaal intermezzo
- Lied: 'Tijd van vloek in tijd van leven' (Lied 845)

BEVESTIGING

- Inleiding op de bevestiging
- Niels Kuiper stelt zich voor
- Vragen voor de bevestiging tot diaken
- Mirjam stelt zich voor
- Vraag voor Mirjam
- Handoplegging
- Vraag aan de gemeente
- Lied 'Kom schepper God, o heilige Geest' (Lied 670: 3 en 4)

ANTWOORD

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

GAAN

- Slotlied: 'Wij zagen hoe het spoor van God' (Lied1000: 1, 3 en 5)
- Zegen